

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 2Tos/15/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3116011331
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 03. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Janík
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2017:3116011331.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Janíka a sudcov JUDr. Petra Tótha a JUDr. Patrika Príbelského PhD. v trestnej veci odsúdeného X. V., nar. XX.X.XXXX v C., pre prečin krádeže podľa § 212 ods.2 písm.f), ods.3 písm.b) Tr.zák. a iné, na neverejnom zasadnutí 21. marca 2017 prejednal sťažnosť prokurátora Okresnej prokuratúry v Trenčíne podanú v neprospech odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín zo dňa 14.11.2016, sp. zn. 6Pp/320/2016 a takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods.1 písm. a) Tr. por. napadnuté uznesenie sa zrušuje.

Podľa § 66 ods.1 písm. a), ods. 2 Tr. zák. sa návrh odsúdeného X. V. o podmienéčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody ako nedôvodný zamietá.

odôvodnenie:

Okresný súd Trenčín uznesením zo dňa 14.11.2016, sp. zn. 6Pp/320/2016 podľa § 66 ods.1, ods. 2 Tr. zák. v spojení s § 415 ods.1 Tr.por. podmienéčne prepustil odsúdeného X. V. z výkonu trestov odňatia slobody uložených mu trestným rozkazom Okresného súdu Galanta sp. zn. 0T/227/2014 zo dňa 15.08.2014, trestným rozkazom Okresného súdu Galanta sp. zn. 0T/239/2014 zo dňa 02.09.2014, rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 30T/57/2015 zo dňa 09.06.2015 a trestným rozkazom Okresného súdu Galanta sp. zn. 0T/237/2014 zo dňa 01.09.2014 v spojení s uznesením Okresného súdu Galanta sp. zn. 0T/237/2014 zo dňa 02.09.2015 (o premene trestu povinnej práce). Podľa § 68 ods. 1 Tr. zák. určil okresný súd odsúdenému skúšobnú dobu 18 mesiacov. Okresný súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že riziko recidívy síce nemožno u odsúdeného vylúčiť, ale vzhľadom na hodnotenie ústavu na výkon trestu, jeho odporúčenie odsúdeného podmienéčne prepustiť z výkonu trestu i skutočnosť, že odsúdený bol od 17.9.2015 s poukazom na pozitívny prístup k práci zaradený na nestrážené pracovisko s dohľadom mimo ústav, že sa aktívne zapája do ďalších pracovných aktivít a že doposiaľ bol už trikrát disciplinárne odmenený, je toto riziko čiastočne eliminované. Aj samotný ústav po zhodnotení osobnosti odsúdeného a jeho správania odporučil odsúdeného podmienéčne prepustiť. V tomto smere poukázal na to, že súd rozhodujúci o podmienéčnom prepustení odsúdeného musí vychádzať v prvom rade zo záverov hodnotenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, pretože iba osoby podieľajúce sa na prevýchove odsúdeného môžu podať objektívny obraz o stupni nápravy odsúdeného. V danom prípade z hodnotenia ÚVTOS a ÚVV Ilava vyplynulo, že ústav odporúča podmienéčné prepustenie u odsúdeného, pričom súd nezistil dôvody vyplývajúce z hodnotenia ako aj z celého obsahu spisu, ktoré by tento záver spochybňovali. Možnosť podmienéčného prepustenia nemožno síce podľa názoru okresného súdu stotožňovať za akúsi automatickú odmenu za relatívne dobré správanie vo výkone trestu bez ohľadu na účel trestu, avšak ako to vyplynulo z hodnotenia ústavu, v prípade odsúdeného nemožno hovoriť iba o relatívne dobrom správaní, ale aj o preukázateľnej snahe odsúdeného polepšiť sa, o čom svedčia disciplinárne odmeny, pozitívne hodnotenie v práci a aktívne trávenie voľného času odsúdeným. Možno tak dospieť k záveru, že účel trestu v prípade odsúdeného X. V. je naplnený. Okresný súd vzhľadom k týmto skutočnostiam a tiež s prihliadnutím na charakter spáchanej trestnej činnosti, pre ktorú odsúdený vykonáva trest odňatia slobody, ako aj na ústav, v ktorom vykonáva uložený trest

odňatia slobody, dospel k záveru, že u odsúdeného bola daná dostatočná záruka, že bude na slobode viesť riadny život.

Proti uvedenému uzneseniu podal v zákonnej lehote sťažnosť prokurátor v neprospech odsúdeného X. V.. Namietal v nej jeho správnosť s poukazom na to, že na podmieničné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody sa vyžaduje, okrem splnenia formálnych podmienok, aj splnenie materiálnych podmienok, ktoré však odsúdený nespĺňa. Poukázal na to, že odsúdený X. V. sa napriek skutočnosti, že doposiaľ bol 9 x súdne trestaný pre rôznorodú úmyselnú trestnú činnosť, keď na neho bolo opakovane pôsobené aj nepodmieničným trestom odňatia slobody, pričom v minulosti už bol z výkonu trestu aj podmienične prepustený, opakovane dopúšťa úmyselnej trestnej činnosti. V prípade jeho podmieničného prepustenia by preto nebol naplnený účel trestu a to konkrétne zabránenie odsúdenému v páchaní ďalšej trestnej činnosti. Prvostupňový súd nedostatočne vyhodnotil rizikové faktory odsúdeného X. V. a nedostatočne sa vysporiadal s jeho trestnou minulosťou. Vzhľadom na uvedené dôvody, keďže u odsúdeného nie je možné dôvodne predpokladať, že v budúcnosti povedie riadny život a preto pre jeho podmieničné prepustenie z výkonu trestu nie sú splnené zákonné predpoklady navrhol, aby krajský súd napadnuté uznesenie zrušil.

Odsúdený X. V. vo svojom vyjadrení k sťažnosti prokurátora uviedol, že vo výkone trestu sa nachádza už tretí rok a počas tejto doby sa mu za pomoci rodiny podarilo pozitívne vyriešiť jeho sociálnu situáciu a zabezpečiť si v prípade podmieničného prepustenia ubytovanie i prácu v Trenčianskych Tepliciach, kde by bol zamestnaný ako kuchár. Navrhol preto sťažnosť prokurátora ako nedôvodnú zamietnuť.

Krajský súd na podklade podanej sťažnosti, ktorá mu spolu so spisom bola predložená 17. februára 2017, preskúmal na neverejnom zasadnutí dňa 21. marca 2017 podľa § 192 ods. 1 Tr.por. správnosť všetkých výrokov napadnutého uznesenia, ako aj konanie predchádzajúce týmto výrokom a dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora je dôvodná. Okresný súd nepostupoval totiž vecne správne, keď napadnutým uznesením podmienične prepustil odsúdeného X. V. z výkonu postupne uložených trestov odňatia slobody a keď podľa § 68 ods. 1 Tr. zák. určil odsúdenému skúšobnú dobu 18 mesiacov, hoci na taký postup neboli splnené zákonné podmienky uvedené v ustanovení § 66 ods. 1 písm. a/, ods. 2 Tr. zák.

Z ustanovení § 66 ods.1 písm. a/, ods. 2 Tr. zák. vyplýva, že predpokladom podmieničného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody u odsúdeného X. V. je súčasné splnenie troch podmienok a to, že odsúdený vykonal polovicu uloženého nepodmieničného trestu odňatia slobody, že vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a že sa môže od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, pričom pri rozhodovaní o podmieničnom prepustení súd prihliadne aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva. Výkon polovice uloženého trestu (trestov) a pozitívne hodnotenie správania odsúdeného a plnenia jeho povinností vo výkone trestu nepostačuje preto ešte pre záver o splnení zákonných podmienok pre jeho podmieničné prepustenie. Zmysel podmieničného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby bez ohľadu na účel trestu, ale podmieničné prepustenie je namieste len vtedy, keď vzhľadom na účel trestu a ďalšie okolnosti, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko jeho recidívy. Ustanovenie § 66 ods.1 Tr. zák. vyjadruje totiž predovšetkým požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre podmieničné prepustenie a musí pritom vyplývať zo zhodnotenia páchatel'ovho polepšenia, pričom očakávanie, že odsúdený po podmieničnom prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení páchatel'ovej osobnosti, doterajšieho pôsobenia výkonu trestu, možností jeho nápravy a osobných pomerov s prihliadnutím aj na účel trestu, pričom bez významu nie je ani zistenie, ako bude verejnosť reagovať na predčasné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu, aké sú sociálne pomery odsúdeného a aké podmienky má vytvorené pre prechod do normálneho života na slobode. Správanie odsúdeného vo výkone trestu sa musí pritom hodnotiť v súvislosti s charakterovými vlastnosťami odsúdeného, s motívmi a spôsobom vykonania činu, pretože len za tohto predpokladu možno posúdiť, či odsúdený vo výkone trestu dosiahol taký stupeň nápravy, že sa už zbavil práve tých charakterových rysov a nesprávnych návykov, ktoré ho viedli ku spáchaniu trestnej činnosti alebo ktoré okrem ostatných príčin aspoň prispeli k jeho rozhodnutiu spáchať trestný čin.

Okresný súd v posudzovanom prípade týmito hľadiskami sa dôsledne neriadil, neprihliadol na všetky okolnosti, ktoré majú význam pre rozhodnutie o tom, či sú splnené podmienky pre podmiennečné prepustenie odsúdeného, t. j. pre záver, že odsúdený plnením svojich povinností a správaním vo výkone trestu preukázal nielen polepšenie, ale že možno od neho aj dôvodne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život a dospel preto k nesprávnemu záveru. Z hodnotenia odsúdeného X. V. riaditeľom Ústavu na výkon trestu odňatia slobody v Ilave, na ktoré podrobne poukázal v odôvodnení napadnutého uznesenia okresný súd, vyplýva záver, že odsúdený bol dňa 02.09.2014 dodaný zo slobody predvedením do výkonu trestu odňatia slobody do ÚVTOS a ÚVV Leopoldov. Následne bol dňa 23.09.2014 premiestnený do ÚVTOS a ÚVV Ilava. Po pobyte v nástupnom oddiele, kde si osvojil ústavný poriadok a denný režim, bol umiestnený dňa 30.09.2014 do kolektívu odsúdených v diferenciacnej skupine B. Z ústavu v Leopoldove nie sú v dokumentácii evidované relevantné poznatky o odsúdenom, bez negatívnych záznamov. V ÚVTOS a ÚVV Ilava je správanie a vystupovanie odsúdeného na požadovanej úrovni. Odsúdený plní pokyny a príkazy príslušníkov zboru. Ústavný poriadok a režim dňa má osvojený a dodržiava ich, v kolektíve odsúdených je nekonfliktný. Dbá na dodržiavanie osobnej i kolektívnej hygieny. V osobných veciach si udržiava poriadok. Dňa 30.10.2015 bol určený za vedúceho cely, svoje povinnosti si doposiaľ zodpovedne plní. Doposiaľ bola odsúdenému 3x udelená disciplinárna odmena. Disciplinárny trest mu uložený nebol. V roku 2014 približne po dobu 2 mesiacov bol zaradený do sociálno-psychologickej výcvikovej skupiny so zameraním na rozvoj sociálnych spôsobilostí - aktívne sa zapájal do činností tejto skupiny. Ponuku zapojiť sa do aktivity (skupinová forma) s cieľom nadobúdať právne a spoločenské vedomie využil, do tejto skupinovej formy vzdelávania bol zaradený od 22.09.2015 do 05.05.2016. Bol aktívnym členom skupiny, uvedomoval a uvedomuje si negatívny vplyv jeho konania v civile na rodinu a okolie. Voľný čas trávi aktívne a zmysluplne najmä čítaním dostupnej literatúry, ktorú si pravidelne zapožičiava z ústavnej knižnice. Zúčastňuje sa aktivít v rámci ponúk kultúrno-osvetovej činnosti - zapájanie sa do turnajov v stolnom tenise a vedomostných súťaží. Vo vedomostnej oblasti sa snaží rozvíjať aj vytváraním kvízov. V rámci vzdelávania zameraného na budovanie požadovaného postoja ku konzumácii alkoholu sa zúčastňuje prednášok a besied s protialkoholickou tematikou. Dňa 01.11.2014 bol zaradený do krúžku anglického jazyka, dňa 22.01.2016 do počítačového krúžku, kde získava znalosti a zručnosti z práce s osobným počítačom. Prístup odsúdeného k práci je v priebehu výkonu trestu odňatia slobody na požadovanej úrovni. Odsúdený od novembra 2014 do septembra 2015 vykonával činnosti pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného, súvisiace s prevádzkou ústavu v kuchyni odsúdených, kde si zodpovedne plnil svoje pracovné povinnosti. Na základe pozitívneho prístupu k práci a po splnení stanovených kritérií je od 17.09.2015 zaradený na nestrážené pracovisko s dohľadom mimo ústav, kde sa podieľa na separácii a spracovaní odpadu - zodpovedne si plní všetky svoje pracovné povinnosti. Šetrne zaobchádza so zvereným materiálom. Zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci dodržiava a zodpovedne pristupuje k zverenému materiálu. Aktívne sa podieľa na vykonávaní činností pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného formou upratovacích a čistiacich prác v ústave. Odsúdený je slobodný, má jednu dcéru. Aktuálne je bez partnerského vzťahu. Vzťahy s vonkajším prostredím udržiava prostredníctvom pravidelnej korešpondencie so starou matkou, s bratom a s bývalou priateľkou. Vyjadrovanie počas korešpondenčného kontaktu je na požadovanej úrovni. Právo na návštevu blízkych osôb si neuplatňuje. Odsúdený plní stanovený program zaobchádzania, ktorý je v jeho prípade zameraný hlavne na udržiavanie existujúcich pracovných návykov, zvyšovanie právneho vedomia, zmysluplné využívanie voľného času a udržanie existujúcich sociálnych väzieb s rodinou. V zaobchádzaní prejavuje kritický, racionalizujúci postoj k spáchanej trestnej činnosti. S dĺžkou trestu je vyrovnaný. V rámci individuálneho poradenstva sa darí u odsúdeného zvyšovať právne i jeho morálne vedomie, pozná spoločenské normy a zásady. Podľa hodnotiacej správy riaditeľa ústavu je však resocializačná prognóza u odsúdeného hodnotená ako menej priaznivá na základe stredného rizika sociálneho zlyhania a to z dôvodu neistého sociálneho zázemia a opakovanej trestnej činnosti, napriek tomu však vzhľadom na uvedené skutočnosti možno podľa ústavu konštatovať, že odsúdený X. V. preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a zároveň ústav odporučil odsúdeného podmiennečne prepustiť.

Krajský súd k hodnoteniu odsúdeného však poukazuje aj na to, že vzhľadom na dĺžku vykonaného trestu odsúdeným nemožno za dostatočnú považovať ani skutočnosť, že odsúdenému pri neuložení žiadneho disciplinárneho trestu boli udelené len 3 disciplinárne odmeny, navyše nedošlo ani k jeho preradeniu do ústavu s nižším stupňom strázenia a odsúdený X. V. naďalej vykonáva trest v ústave so stredným stupňom strázenia.

V protiklade s relatívne pozitívnym hodnotením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, má však podstatne odlišný a prítom negatívny charakter správanie sa a konanie odsúdeného na slobode. Z obsahu spisu je totiž zrejme, že odsúdený X. V. bol najmä v období posledných rokov viackrát opakovane odsúdený na podmienené (naposledy trestným rozkazom Okresného súdu Pezinok zo dňa 1.3.2013, sp.zn. OT/24/2013), ale predovšetkým na nepodmienené tresty odňatia slobody, z výkonu ktorých už bol dokonca aj podmienenčne prepustený (14.11.2013 uznesením Okresného súdu Martin sp.zn. 2Pp/125/2013) a v jednom prípade z roku 2014 i na trest povinnej práce, i tu však bol odsúdenému nariadený výkon náhradného trestu odňatia slobody vo výmere 50 dní. Je teda osobou s výrazným sklonom k páchaniu trestných činov a z pohľadu predchádzajúcich odsúdení mal dostatok možností preukázať zmenu svojho správania, avšak ich nevyužil, keďže predchádzajúce odsúdenia na nepodmienené tresty odňatia slobody i podmienenčné prepustenie z roku 2013 vzhľadom na ďalšie odsúdenia nespĺnili u neho zákonom predpokladaný účel, jeho správanie práve na slobode je negatívne a jeho resocializačná prognóza z tohto hľadiska je preto výrazne nepriaznivá. Povaha týchto odsúdeným spáchaných trestných činov a z nich vyplývajúce okolnosti charakterizujúce odsúdeného ako osobu so sklonom k páchaniu trestných činov rôznej, najmä však majetkovej povahy i povahy iných foriem rušenia činností orgánov verejnej moci (prečiny marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods.1 písm.b) Tr.zák.), tvoria u odsúdeného také skutočnosti, ktoré odôvodňujú záver o existencii príliš vysokého rizika jeho recidívy a z neho vyplývajúci záver, že u odsúdeného, aj napriek pozitívnemu hodnoteniu jeho správania a čiastočného plnenia povinností svedčiacemu o jeho polepšení a snahe po náprave, nebol ešte dosiahnutý taký stupeň jeho nápravy, že by sa zbavil práve tých charakterových vlastností a nesprávnych návykov, ktoré viedli ku spáchaniu trestných činov, za ktoré mu boli uložené teraz vykonávané tresty a nemožno preto dôvodne predpokladať, že povedie aj na slobode riadny život.

Na základe uvedených dôvodov preto krajský súd na podklade dôvodne podanej sťažnosti prokurátora napadnuté uznesenie zrušil podľa § 194 ods.1 písm. a/ Tr. por. a sám podľa § 66 ods.1 písm.a), ods. 2 Tr. zák. návrh odsúdeného X. V. na podmienenčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody ako nedôvodný zamietol, pretože tak mal pri správnom postupe urobiť už okresný súd.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.